

Borgarting lagmannsrett - LB-2006-178280

Instans	Borgarting lagmannsrett - Dom
Dato	2007-06-28
Publisert	LB-2006-178280
Stikkord	Trygderett. Uførepensjon. Folketrygdloven § 12-6, § 12-12 og § 21-6. Trygderettsloven § 15 og § 17.
Sammendrag	Sak om overprøving av Trygderettens kjennelse som stadfestet at vilkårene for uførepensjon ikke lenger forelå. Det ble forgjeves hevdet at det forelå feil ved Trygderettens saksbehandling, ved at saken var for dårlig opplyst og at det ikke var gitt tilstrekkelig dokumentinnsyn. Anførsel om at den trygdede fortsatt oppfylte vilkårene for uførepensjon ble også forkastet.
Saksgang	Trygderetten TRR-2006-2237 - Borgarting lagmannsrett LB-2006-178280.
Parter	A (Advokatfullmektig Arild Støren Frick, Advokat Sam. E. Harris) mot Arbeids- og velferdsetaten (Advokat Brynjulf Næss).
Forfatter	Lagdommer Jørgen F. Brunsvig. Kst. lagdommer Lars Olav Askheim. Ekstraordinær lagdommer Ola R. Melheim.

Saken gjelder gyldigheten av Trygderettens kjennelse av 14. juli 2006 om opphør av uførepensjon.

A (A) er født i 1956 i Egypt. Han bosatte seg i Norge i 1981 og ble norsk statsborger i 1985. Han traff sin første kone, som er født i Norge, i 1980 i Jordan hvor han arbeidet som servitør. Han var gift med henne i perioden 1981 - 1994. Senere har han giftet seg med en egyptisk kvinne som han har to mindreårige barn sammen med.

I Norge har han hatt ulike servitørjobber, blant annet på --- i 6-7 år på 80-tallet og Hotell X fra 1990. I 1993 ble han sagt opp fra stillingen på Hotell X og flyttet tilbake til Egypt. Sammen med sin nye kone flyttet han tilbake til Norge i 1997 og fikk i juni 1998 arbeid på Y Hotell på Z. I april 2000 ble han sykmeldt. Forsøk med aktiv sykmelding førte ikke frem. Siden 2000 har han ikke vært i arbeid i Norge.

Dr. med B har fungert som As psykiater i Norge. Det fremstår som noe uklart når B begynte å behandle A; B har forklart som vitne for lagmannsretten at han har behandlet A siden 1998, mens A har angitt i et brev til trygdemyndighetene at han har gått til behandling hos B fra 2000 og frem til A flyttet til Egypt.

I januarfebruar 2000 opererte B med diagnosen posttraumatisk stresslidelse, i april 2000 ble diagnosen endret til paranoid psykose. I Bs legeerklæring av 7. juli 2000, avgitt i forbindelse med langtidssykmelding av A, var hoveddiagnosen «Paranoid Psykose F 22.0». Det ble angitt at A har en kjent kronisk paranoid psykose, og at han har hatt flere innleggelses i Egypt og Jordan. B sa videre at A var å anse som 100% ufør medisinsk og ervervsmessig, og at uførheten ble antatt å vare noen måneder.

Den 2. oktober 2000 fremsatte A krav om uførepensjon. I den forbindelse utarbeidet B en ny legeerklæring hvor det i tillegg til diagnosen «Paranoid Psykose F 22.0» ble angitt «Schizotyp lidelse --- F 21.0». Det het nå at A var medisinsk og ervervsmessig 100% varig ufør, og at medisinske tiltak ikke kunne få ham i stand til å gjenoppta arbeid.

Bærum trygdekontor meddelte A i brev av 29. november 2000 at han var tilstått uførepensjon med 100% uførhetsgrad. Han flyttet til Egypt i januar 2003, og kunne etter vedtak fra Folketrygdkontoret for utenlandssaker (FFU) i mars 2003 beholde uførepensjonen etter å ha flyttet fra Norge.

Ved dom av Oslo tingrett av 18. februar 2005 ble B dømt for medvirkning til grovt bedrageri av trygdeytelser. Han ble ilagt flere års fengselsstraff og mistet retten til å praktisere som lege i Norge. På denne bakgrunn besluttet Rikstrygdeverket å foreta etterkontroll av stønadsaker som bygget på legeerklæringer eller medisinske opplysninger fra B. Ved Rikstrygdeverkets brev av 20. januar 2006 ble A varslet om hans rett til uførepensjon ville bli vurdert, og han ble innkalt til samtale i med Rikstrygdeverket og til undersøkelse av psykiaterne Berthold Grünfeld og Reidar Schwebs, oppnevnt av Rikstrygdeverket. Det ble opplyst at vurderingen om opprettholdelse av uførepensjon ville skje ut fra om det var skjedd en vesentlig endring av betydning for inntektsevnen eller arbeidsevnen, og det var henvisning til bestemmelsene folketrygdloven § 12-12 første ledd («vesentlig endring i forhold som har betydning for inntektsevnen/arbeidsevnen») og § 21-6 («endring i forhold som er av betydning for retten til ytelsen vedkommende mottar»).

Grünfeld og Schwebs mandat var å vurdere om A hadde en psykisk sykdom på undersøkelsestidspunktet som ville hemme ham i arbeidslivet, hvor alvorlig en slik sykdom var og hvor hemmende den ville være i arbeidslivet, samt ut fra det foregående forhold, vurdere om var skjedd en vesentlig endring i det medisinske grunnlaget siden uførepensjon ble tilstått.

Konklusjonene i Grünfeld og Schwebs' uttalelse av 26. mars 2006 var:

Det er ikke mulig, på grunnlag av dr. Bs fremstilling av As [As] sykehistorie, å danne seg et tilfredsstillende bilde av hvor syk han var i 2000. Det er heller ikke mulig å si noe om behandlingen har vært tilfredsstillende og forsvarlig. Følgelig er det problematisk for oss å vurdere hvorvidt As faktiske psykiske helsetilstand i dag er vesentlig forskjellig fra hva den var i 2000/2001 da han ble tilstått uføreytelser som varig psykisk lidende.

Vi synes det har tatt påfallende kort tid fra Bs møte med A til hans pasient erklæres som varig ervervsufør på psykiatrisk grunnlag.

Vi anser at den medisinske beskrivelse som lå til grunn for innvilgelse av pensjonen (paranoid psykose og schizotyp lidelse) mest sannsynlig er feilaktig. Vi utelukker likevel ikke at A hadde en psykisk forstyrrelse som kunne nedsette hans arbeidsevne på daværende tidspunkt.

Vi er ikke overbevist om at A i 2000 fikk den behandling han eventuelt hadde behov for og som på sikt kunne bedret hans funksjonsnivå og mulighet for tilbakegang til arbeidslivet.

Vi finner i dag ikke indikasjoner på at A er alvorlig psykisk lidende, Han fremstår ikke som psykotisk. Han står angivelig på antipsykotisk medisinering med Risperdal, men det det knytter seg usikkerhet til hvorvidt behandlingsopplegget følges opp på forsvarlig måte.

Vi finner det svært tvilsomt om A vil være i stand til å tilpasse seg arbeidslivet her i landet. Han har tidligere hatt vanskeligheter med det, og etter alt å dømme vil situasjonen ikke bli lettere for han nå, etter at han har vært ute av arbeidslivet de siste 5-6 årene. Han er særdeles lite motivert for attføringstiltak.

Den viktigste enkeltgrunn til at utsiktene for å få A ut av uførepensjonstilværelsen er små, har sammenheng med hans allmenne livssituasjon. Han er definert som for syk til å være i arbeid. Det er en sykerolle ha[n] ha[r] identifisert seg med i fullt monn.

Ved brev av 7. april 2006 ga FFU A forhåndsvarsel om at uførepensjon ville bli stanset fra mai 2006. FFUs endelige vedtak ble meddelt A ved brev av 25. april 2006. Brevet konkluderte slik:

Uførepensjon ble innvilget på grunn av alvorlig psykisk lidelse. De sakkyndige finner i dag ikke indikasjoner på at du er alvorlig psykisk lidende. Det er således ikke samsvar mellom den medisinske beskrivelse fra dr. B som lå til grunn for innvilgelse av 100 % uførepensjon, og din medisinske tilstand i dag. Vi er derfor av den oppfatning at det medisinske vilkåret for rett til uføreytelse således ikke er oppfylt i dag. Spesialistene mener at det ikke foreligger en psykisk lidelse som fører til nedsettelse av inntektsevnen/arbeidsevnen i dag, noe vi også legger til grunn.

Vårt kontor mener det derfor er grunnlag for å stoppe den løpende utbetalingen av uførepensjon med hjemmel i folketrygdloven § 12-12 første ledd og § 21-6 siste punktum fordi du ikke lenger oppfyller vilkårene for rett til uførepensjon i folketrygdloven § 12-5, § 12-6 og § 12-7. Det anses ikke sannsynliggjort at du har en sykdom som tilfredsstillende vilkåret i § 12-6. Det er gjort rede for denne vurderingen ovenfor.

Etter klage fra As kone meddelte FFU i brev av 19. juni 2006 at saken var å anse som anket til Trygderetten. Utkast til oversendelsesbrev til Trygderetten fra FFU var vedlagt brevet, og det ble gjort oppmerksom på at fristen for å komme med kommentarer var tre uker.

A hadde på dette tidspunkt flyttet tilbake til Norge. Den 27. juni 2006 overleverte han til FFU noen kommentarer til utkastet til oversendelsesbrev, og han ble også forklart enkelte ting i oversendelsesbrevet som han ikke var sikker på om han hadde forstått.

Trygderetten avsa 14. juli 2006 (TRR-2006-2237) kjennelse med slik **slutning**:

Folketrygdekontoret for utenlandssakers vedtak av 25. april 2006 stadfestes.

Trygderetten bemerket blant annet:

Innledningsvis finner retten grunn til å bemerke at B, som skal ha behandlet A, er fratatt autorisasjonen som lege og psykiater. Den konkrete bakgrunnen for denne tilbakekallelsen er egnet til å feste noe mindre tillitt til hans tidligere avgitte erklæringer til trygden, særlig i saker relatert til uførepensjon. Det vises til dom avsagt av Oslo tingrett 18. februar 2005 hvor B ble dømt for medvirkning til grovt bedrageri av trygdeytelser og samtidig fradømt retten til å praktisere som lege. I As tilfelle gjør dette seg gjeldende som følge av svake beskrivelser fra Bs side av hans sykdomstilstand og eventuell behandling av denne. I utgangspunktet fremstår det medisinske grunnlaget for tilståelse av uførepensjon i november 2000 som noe spinkelt.

A har ikke anført at uførhet skal foreligge på annet grunnlag enn psykisk lidelse. For øvrig foreligger ingen opplysninger som tilsier en nedsatt inntekts- og arbeidsevne som følge av en somatisk tilstand.

På bakgrunn av vurderinger og konklusjonen fra psykiaterne Grünfeld og Schwebs i 2006 finner retten det klart at A ikke lengre lider under tilstandene som medførte uførepensjonering i 2000. Således foreligger en vesentlig endring etter § 12-12 og § 21-6 som hjemlet en revisjon av hans løpende pensjonsytelse. Fra rettens side bemerkes det at nevnte psykiatere oppfattes som kompetente og profesjonelle yrkesaktører. Det er ikke grunnlag for å betvile deres objektivitet i foreliggende sak.

Ut fra de faktiske vurderingene som ble foretatt av Grünfeld og Schwebs fremstår det for retten som klart at A ikke fyller vilkårene for tilståelse av uførepensjon. Nevntes konklusjon, basert på sakens skriftlige materiale og kontrollundersøkelse, trekkes ikke i tvil. At A eventuelt vil ha problemer med å gjenoppta

yrkesaktivitet vurderes prim[æ]rt som utslag av annet enn sykdom, skade eller lyte. Det fremgår eksplisitt av § 12-6 annet ledd siste punktum at sosiale og økonomiske problemer ikke leder til rett på uføreytelse. En eventuell manglende motivasjon i forhold til yrkesrettet attføring vil ikke være relevant. Det foreligger ikke konkretiserte opplysninger om behandling i Egypt som er egnet til å underbygge APs påstand om fortsatt uførhet.

Ved stevning av 24. november 2006 til Borgarting lagmannsrett anla A sak mot staten for å få kjent Trygderettens kjennelse ugyldig. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet har tatt til gjenmæle i tilsvaret av 9. februar 2007. Hovedforhandling ble holdt i Borgarting lagmannsretts hus i Oslo 12. juni 2007. A møtte og forklarte seg. Staten var representert av sin prosessfullmektig; i tillegg møtte Randi Liv Ohna. Det ble avhørt tre vitner og foretatt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

A har for lagmannsretten i det vesentlige gjort gjeldende:

Trygderettens kjennelse er ugyldig, både på grunn av saksbehandlingsfeil og feil med hensyn til realiteten.

Trygderetten har ikke sørget for at saken var tilstrekkelig opplyst, jfr. trygderettsloven § 15. Trygderetten har så å si utelukkende bygget på Grünfeld/Schwebs' uttalelse. Denne bygger hva gjelder As tilstand i dag kun på ett møte med A på 50 minutter. A var medisinerert under møtet med antipsykotisk medisin, slik at hans tilstand uten medisinerings vanskelig kunne bringes på det rene. Møtet blir dermed utilstrekkelig grunnlag for å utarbeide uttalelse til FFU.

Hverken FFU eller Grünfeld/Schwebs hadde tatt kontakt med B eller As psykiater Fathy Saleh i Egypt; begge disse hadde langt bedre grunnlag for å uttale seg om As helsetilstand. At B er straffedømt for uriktige legeerklæringer i en annen sak, vil ikke si at hans erklæringer i denne saken automatisk er feilaktige. Videre burde Bs journaler blitt gjennomgått; de skal etter det opplyste befinne seg hos Rikstrygdeverket.

Endelig tar ikke uttalelsen fra Grünfeld/Schwebs stilling til om Bs diagnose var gal, og uttalelsen er også utilstrekkelig for å fastslå at Bs helsetilstand og inntektsevne har endret seg vesentlig.

Fordi de foreliggende opplysninger var utilstrekkelige som beslutningsgrunnlag, burde trygderetten etter As oppfatning sørget for innhenting av ytterligere opplysninger, jfr. trygderettsloven § 15 første ledd annet punktum.

Det foreligger videre brudd på trygderettsloven § 17 første ledd som gir A rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, ved at A høyst sannsynligvis ikke ble gitt anledning til å se uttalelsen fra Grünfeld/Schwebs, og under enhver omstendighet ga hans eventuelle mulighet til å lese uttalelsen på kontoret til FFU ikke noen reell mulighet til kontradiksjon. Bestemmelsen i trygderettsloven § 15 om dokumentinnsyn må sees som et utslag av det fundamentale kontradiktoriske prinsipp.

Trygderettsloven § 15 og § 17 er sentrale saksbehandlingsregler og utslag av sentrale forvaltningsrettslige prinsipper, slik at brudd på disse bestemmelsene blir en så alvorlig saksbehandlingsfeil at det må føre til ugyldighet, uten at man må foreta en konkret vurdering av om feilen kan ha virket bestemmende for innholdet av kjennelsen. Prinsippet i forvaltningsloven § 41 (og tvistemålsloven § 384) kommer derfor ikke til anvendelse.

Når det gjelder innholdsmangler ved Trygderettens kjennelse, trenger man ikke skille mellom feil faktum og manglende hjemmel ettersom drøftelsene blir sammenfallende. Kommer retten til at Trygderetten har lagt feil faktum til grunn, vil kjennelsen være uhjemlet.

Det sentrale i denne sammenheng er at det ikke er godgjort fra statens side at det har skjedd en «vesentlig endring», slik vilkåret er etter folketrygdloven § 12-12 og § 21-6. Det er staten som har bevisbyrden. Erklæringene fra As nåværende fastlege Arne Bøe og hans egyptiske psykiater viser at han har alvorlig psykisk tilstand. Det foreligger heller ikke vesentlig forbedring av inntektsevnen.

A har nedlagt slik **påstand**:

1. Trygderettens kjennelse av 14. juli 2006 er ugyldig.
2. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet dømmes til å erstatte As saksomkostninger med tillegg av forsinkelsesrenter i henhold til forsinkelsesrenteloven § 3, fra dommens forfallstidspunkt til betaling skjer.

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet har for lagmannsretten i det vesentlige gjort gjeldende:

Trygderetten har bygget på korrekt faktum og foretatt en korrekt rettsanvendelse. Det foreligger ikke saksbehandlingsfeil, og om det måtte foreligge slike feil, har de ikke hatt betydning, jfr. prinsippet i forvaltningsloven § 41.

As uførepensjon bygger på erklæringene fra B. Da han senere er straffedømt for medvirkning til trygdebedrageri, er tilliten til hans erklæringer sterkt svekket. Dette gjelder både diagnosen «paranoid psykose» og behandlingen som er gitt.

Flere andre forhold underbygger at vilkårene for uførepensjon ikke er oppfylt. Grünfeld/Schwebs har konkludert med at diagnosen fra 2000 sannsynligvis ikke er korrekt. Den er liten grad underbygget, og tre måneder tidligere var det stilt en annen diagnose. Erklæringene gir heller ikke nærmere opplysninger av betydning med hensyn til hvilken behandling som er gitt. Det gikk påfallende kort tid fra A ble pasient og til han ble erklært varig ufør.

Bs erklæringer tyder derfor på at hverken sykdomsvilkåret (folketrygdloven § 12-6) eller behandlingsvilkåret (folketrygdloven § 12-5) noen sinne har vært oppfylt. Det foreligger dermed grunnlag for å konstatere at vedtaket om uførepensjon er ugyldig, da det er tilstrekkelig at ett av disse vilkår ikke er oppfylt.

Det var grunnlag for FFUs vedtak om å stoppe utbetaling av uførepensjon, fordi det foreligger en vesentlig endring, jfr. folketrygdloven § 12-12 og § 21-6, i forhold til det grunnlag som tilståelsen av uførepensjon i 2000 bygget på.

Sykdomsvilkåret i folketrygdloven § 12-6 er ikke oppfylt. A kan ikke anses som å ha paranoid psykose i dag. Det vises til uttalelsen fra Grünfeld/Schwebs. Fastlegens diagnose - angstlidelse - er noe annet enn paranoid psykose, og de psykotiske gjennombrudd han omtaler, utgjør ikke psykose, som er en kronisk tilstand.

Etter folketrygdloven § 12-5 er det et vilkår for uførepensjon at det er gjennomført behandling og attføring. I dette tilfelle er dette ikke gjort i tilstrekkelig grad, hverken i Norge frem til 2003 eller i Egypt i perioden 2003 - 2006.

Når det gjelder saksbehandlingsfeil, er saken etter statens oppfatning tilstrekkelig opplyst. Staten har gjort det som med rimelighet kan kreves. Gitt den lave tilliten til Bs erklæringer, var det liten grunn til å vurdere hans eventuelle journaler eller ta kontakt med ham. A har etter statens oppfatning hatt fullt dokumentinnsyn, og om han har unnlatt å be om kopi av Grünfeld/Schwebs' uttalelse, kan ikke staten lastes for det.

Eventuell saksbehandlingsfeil kan uansett ikke ha vært avgjørende for utfallet av saken, jfr. prinsippet i forvaltningsloven § 41, ettersom vilkårene for uførepensjon ikke var oppfylt i 2006. Det foreligger dermed vesentlig endring fra grunnlaget for vedtaket om uførepensjon i 2000.

Skulle vilkårene for uførepensjon ha blitt oppfylt etter at vedtaket ble truffet i 2006, kan A selvsagt reise nytt krav om uførepensjon.

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet har nedlagt slik **påstand**:

1. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet frifinnes.
2. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet tilkjennes sakens omkostninger, med tillegg av lovens rente fra forfall og til betaling skjer.

Lagmannsretten er kommet til at Trygderettens kjennelse ikke kan settes til side som ugyldig og skal bemerke:

Innledningsvis påpekes det at FFUs vedtak av 25. april 2006, som ble stadfestet av Trygderetten 14. juli 2006, er et vedtak om at vilkårene for uføretrygd ikke var oppfylt i 2006. Det ble ikke tatt stilling til om det opprinnelige vedtaket fra trygdekontoret i 2000 om å tilkjenne uførepensjon er ugyldig. Det sentrale i nærværende sak vil dermed være As helsetilstand i april 2006, da FFU traff sitt vedtak. Lagmannsretten trenger dermed ikke ta stilling til hva hans helsetilstand var i 2000, og om vedtaket i 2000 var ugyldig; det er tilstrekkelig å sammenholde hans tilstand i april 2006 med den tilstand som ble lagt til grunn da uførepensjon ble tilstått i 2000. Omstendigheter inntruffet etter april 2006 kan være relevante i den utstrekning de kaster lys over hans tilstand i april 2006.

Når det gjelder det rettslige grunnlag for Trygderettens kjennelse, viser den både til folketrygdloven § 12-12 og § 21-6. De relevante deler av bestemmelsene lyder:

§ 12-12. Revurdering av uføregraden

Skjer det en vesentlig endring i forhold som har betydning for inntektsevnen/arbeidsevnen, skal uføregraden revurderes, se også § 21-6.

§ 21-6. Endrede forhold

Det kan fattes nytt vedtak dersom det skjer en endring i forhold som er av betydning for retten til den ytelsen vedkommende mottar. Skjer det en endring i forhold som har betydning for graderingen av en ytelse til livsopphold etter kapittel 12, 15, 16, 17 eller 19, kan det fattes nytt vedtak bare hvis endringen er vesentlig. ---

Lagmannsretten legger til grunn at innholdet av disse to bestemmelsene reelt sett er det samme med henblikk på nærværende sak: Dersom vilkårene for uførepensjon ikke var oppfylt i april 2006, følger det av begge bestemmelser at A ikke har rett til uførepensjon.

Etter trygderettsloven § 23 kan domstolene prøve lovligheten av Trygderettens kjennelser. Partene er enige om at lagmannsretten dermed har full prøvelsesrett med hensyn til om Trygderetten har tatt feil når den har kommet til at vilkårene for uførepensjon ikke var oppfylt. Lagmannsretten peker likevel på at i den utstrekning Trygderetten, som i dette tilfelle var satt med medisinsk kyndig rettsmedlem, bygger på medisinske vurderinger, bør domstolene vise tilbakeholdenhet med overprøvingen.

Når det gjelder saksbehandlingsfeil, har A for det første hevdet at det foreligger brudd på trygderettsloven § 17, som gir den trygdede rett til dokumentinnsyn, og at bruddet medførte at A ikke fikk reell adgang til å imøtegå uttalelsen fra Grünfeld og Schwebs før Trygderetten avsa sin kjennelse.

Etter bevisførselen i saken legger lagmannsretten til grunn at A fikk kopi av utkastet til oversendelsesbrev til Trygderetten, hvor det refereres til uttalelsen fra Grünfeld og Schwebs flere steder, at A fikk gjennomgått de spørsmål han hadde til brevet sammen med FFU, og at A ville ha fått kopi av uttalelsen dersom han hadde bedt om det. Det kan da ikke ansees som noen saksbehandlingsfeil at FFU ikke uoppfordret ga ham en kopi uttalelsen fra Grünfeld og Schwebs.

A har for det annet hevdet at saken var for dårlig opplyst for Trygderetten, jfr. trygderettsloven § 15, og at dette må lede til ugyldighet. Anførlene på dette punkt knytter seg i hovedsak til grunnlaget for utarbeidelsen av Grünfeld/Schwebsuttalelsen som Trygderetten baserte sin avgjørelse på; anførlene må forstås slik at det hevdes at Trygderetten av eget tiltak skulle sørget for at saken var bedre opplyst.

Det hevdes for det første at møtet Grünfeld og Schwebs hadde med A på 50 minutter var utilstrekkelig som grunnlag. Schwebs ga i sin forklaring for lagmannsretten uttrykk for at det praktiske alternativet for ytterligere undersøkelse ville være innleggelse, da A generelt vegrer seg for å snakke om sin psykiske tilstand, slik at ytterligere samtaler neppe ville ført til at saken ble bedre opplyst. Lagmannsretten finner derfor ikke at det er grunn for å sette til side vurderingene til Grünfeld og Schwebs i så måte. I forlengelse av denne anførselen hevdes det for det annet at A var medisinerert under samtalen, slik at hans symptomer ikke kom frem. På spørsmål fra lagmannsretten bekreftet imidlertid Schwebs at han og Grünfeld da de fant at A ikke var alvorlig sinnslidende, også hadde bygget på As egen fortelling av sin sykehistorie.

Når det gjelder den tredje anførselen om at det under saksbehandlingen burde vært tatt kontakt med dem som behandlet A i Egypt, bemerker lagmannsretten at dette vanskelig kan forlanges. Det vises til den betydelige avstanden og kommunikasjonsutfordringene, som illustreres av at den eneste dokumentasjon A som del av saksforberedelsen for lagmannsretten har fremskaffet, er en meget kortfattet erklæring på arabisk, som er blitt oversatt til engelsk.

Endelig er det for det fjerde hevdet at det under saksbehandlingen burde vært tatt kontakt med B eller at man i det minste burde ha fremskaffet hans journaler. Lagmannsretten kan ikke se at dette er noen saksbehandlingsfeil. B var straffedømt for å ha avgitt feilaktige legeerklæringer i andre saker og var blitt fradømt retten til å praktisere i Norge. Videre, som det fremgår av uttalelsen fra Grünfeld og Schwebs, kunne det ut fra de erklæringer som B har avgitt i denne saken, reises betydelig tvil om holdbarheten av den diagnose som han stilte og kvaliteten av det arbeid som han hadde nedlagt. På denne bakgrunn var det liten grunn til å tro at kontakt med B eller gjennomgang av de journaler han måtte ha ført, ville tilføre saken vesentlige nye momenter.

Lagmannsretten er således kommet til at Trygderettens kjennelse ikke er ugyldig på grunn av saksbehandlingsfeil.

Lagmannsretten vil dernest vurdere de materielle spørsmål i saken, og vil i den sammenheng først ta stilling til om sykdomsvilkåret i folketrygdloven § 12-6 er oppfylt. Etter denne bestemmelsens første ledd må den trygdede ha varig sykdom, skade eller lyte. Det følger av annet ledd at det skal legges til grunn et sykdomsbegrep som er vitenskapelig basert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis. Etter tredje ledd må den medisinske lidelsen ha medført en varig funksjonsnedsettelse av en slik art og grad at den utgjør hovedårsaken til nedsettelsen av inntektsevnen.

FFUs sakkyndige Grünfeld og Schwebs konkluderte som angitt ovenfor med at de ikke fant indikasjoner på at A var alvorlig psykisk lidende i 2006. Denne uttalelsen må nødvendigvis veie tungt.

A har på sin side for det første påberopt seg sin norske fastlege Arne Bøe som i en uttalelse av 8. november 2006 har stilt diagnosen «P74 Angstlidelse», altså en annen og mindre alvorlig diagnose enn den som fremgår av Bs erklæringer i 2000. I uttalelsen ble det referert til mulighet for yrkesrettet atferd, og at A var henvist til psykiatrisk utredning og fikk medisiner mot psykotisk pregede symptomer. Under «prognose» ble det sagt at behandlingen antas å bedre arbeidsevnen, men at det trengs grundig psykiatrisk vurdering før man kan si noe sikkert om prognosen på lang sikt. Varighet av funksjonsnedsettelse ble angitt som 2 - 3 år, mens varighet av nedsatt arbeidsevne var 1 - 3 år. For lagmannsretten forklarte Bøe at det var vanskelig å stille diagnose fordi A vegret seg for å snakke, særlig når samtalen nærmet seg psykiske forhold. Utredningen var derfor ikke kommet så langt som ønskelig, men Bøe mente at den beste diagnose i dag ville være «angstlidelse med psykotiske gjennombrudd». Bøe opplyste også at A har vært i konsultasjon ved Grorud DPS, men uten at man heller der hadde greid å diagnostisere ham.

Lagmannsretten kan ikke se at Bøes uttalelse og erklæring rokker ved konklusjonen i uttalelsen fra Grünfeld og Schwebs, og under enhver omstendighet bekrefter ikke uttalelsen at det foreligger slik varig funksjonsnedsettelse som folketrygdloven § 12-6 krever.

A har for det annet vist til en uttalelse fra A-Fath sykehuset i Alexandria hvor det sies at A lider av en «chronic mental disorder», karakterisert av at han hører stemmer og støy, og som innebærer at det foreligger paranoia og schizofreni. Uttalelsen er svært kortfattet, og legen som har avgitt den, har ikke avgitt forklaring til lagmannsretten. Lagmannsretten legger derfor liten vekt på den.

Lagmannsretten finner etter en samlet vurdering at sykdomsvilkåret i folketrygdloven § 12-6 ikke er oppfylt. Det foreligger etter dette en vesentlig endring i forhold til det som ble lagt til grunn for vedtaket om tilståelse av uførepensjon i 2000. Lagmannsretten behøver dermed ikke ta stilling til om behandlingvilkåret i folketrygdloven § 12-5 er oppfylt. Trygderettens kjennelse er således ikke ugyldig på grunn av innholdsmessige mangler.

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet må dermed frifinnes.

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet har fremsatt krav om dekning av saksomkostninger. A har tappt saken fullstendig og må i medhold av hovedregelen i tvistemålsloven § 172 første ledd erstatte motpartens omkostninger, idet lagmannsretten ikke kan se grunnlag for å gjøre unntak etter bestemmelsens annet ledd. Saksomkostningskravet utgjør kr 60.000 i salær, med tillegg av 25% merverdiavgift, til sammen kr 75.000. Det er ikke fremmet innsigelser mot beløpet, som lagmannsretten legger til grunn.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning:

- 1. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet frifinnes.*
- 2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler A til staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet 75.000 - syttifemtusen - kroner, innen 2 - to - uker fra forkynnelse av dommen, med tillegg av rente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall til betaling skjer.*